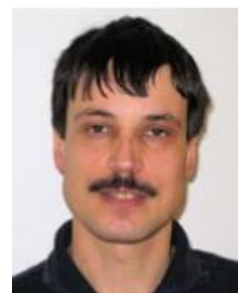

Een Nederlandse bamboe-rekenliniaal**Andries de Man**

Bij bamboe-rekenlinialen denk je meteen aan de Japanse firma Sun Hemmi. Maar er is ook een Nederlandse bamboe-rekenliniaal.

In de *Collectie Voorwerpen Nederlands Indië* van het NIOD bevindt zich een 40 cm rekenliniaal gemaakt uit drie lagen bamboe met acht kopspijkers aan boven- en onderkant.

De liniaal is in mei 1944 gemaakt door B. Koppen in het Interneringskamp 15de Bataljon + 1ste Depot Bataljon, Luchtdoelartillerie, Tjikoedapateuh (Bandoeng). Er is dus wel een link met Japan...

Het NIOD heeft een handgeschreven, en later uitgetypte, handleiding van de rekenliniaal.

De liniaal werd gebruikt om de dagelijkse soep, die in gamellen van wisselende grootte werd aangevoerd, in 143 porties te verdelen. De liniaal bevat een lineaire schaal in centimeters, om de gamel op te kunnen meten, en een D-schaal. De schuif bevat een B-schaal (verschoven over $\pi/4$) (Red. Oppervlakte van een cirkel = $\frac{1}{4} \pi d^2$?) en een C-schaal.

Volgens de handleiding is de liniaal uit pagger-bamboe gemaakt, dat is een stuk van de omheining, met behulp van een pennenmes. De *spijkers* zijn stukjes elektriciteitsdraad waarvoor met veel moeite gaatjes in de liniaal geboord zijn.

We kunnen de foto en beschrijving van de rekenliniaal niet zo maar in de MIR afbeelden, maar ze zijn online te zien via <https://bit.ly/2WQlylf> (rekenliniaal) en <https://bit.ly/2BpQakw> (handleiding).